

Gästgivaregården

Karl den XI:s förmyndare regering utfärdade år 1668 en gästgiveriförordning som ledde till byggandet av gästgivaregårdar i Skåne. Gästgivaregården i Hörby var då redan byggd, man tror att den byggdes strax före år 1665.

Vid denna tid var Ousbyholm större än Hörby. Varför byggde man då inte gästgivaregården där. Orsaken var att Lena Ramel på Ousbyholm motsatte sig detta med motiveringen, att man inte ville ha en gästgivaregård på frälsejord. En annan orsak var att bönderna i Hörby var kronobönder vilkas skyldighet var att utgöra kronoskjuts och skjutsa för resande.

År 1671 brann gästgivaregården. Varje hel kommun bidrog med en daler till återuppbyggnandet och alla mindre hemman i portion till hemantalet.

Den förste gästgivaren i Hörby hette Wilh. Phol. Han antas ha fått förtroendet för sin tapperhet i kriget mot danskarna.

Gästgivaregården bytte sedan ägare många gånger. År 1731 blev Hans Prytz gästgivare. Han var föga omtyckt då han oftast hotade och slog bönder som hade svårt att hålla hållskjuts. År 1732 infördes accis på tillverkning och försäljning av brännvin. Prytz ansåg att han inte borde betala mer än 20 daler för sådan försäljning på gästgivaregården, eftersom bönderna oftast tillverkade brännvin själva, och hade med sig då de körde hållskjuts och både sålde och bjöd på de resande.

Efter Prytz hette gästgivaren Anton Klein

År 1750 : Karl Fredrik von Dietrich

År 1754 : N. Hagström

År 1760 : Jeremias Kampf. han var alkoholist och därför inte lämplig som gästgivare, så det var hans hustru som fick ta ansvaret för gästgiveriet. År 1762 sålde hon på sina egna och makens vägnar gästgivaregården till deras dotter och hennes make inspektören Gudmun Sager. En afton mördade Jeremias Kampf sin hustru, och dömdes därmed att mista högra handen och därefter att halshuggas och steglas. Hovrätten mildrade straffet till att han skulle hållas i förvar på Kristianstads fästning tills han gav säkert prov på sunt förnuft.

Natten till den 29 juli 1763 brann det återigen på gästgivaregården varvid en tolvårig pojke omkom.

Den 31 dec 1765 sålde Gudmun Sager gästgivaregården till kapten Georg Cock på Ousbyholm. Troligen var det Cock som byggde om gästgivaregården efter branden till det utseende den hade då den revs år 1900.

Gästgivare Hans Frank arrenderade gästgivaregården i 20 år av Georg Cock. Han avled år 1783.

Näste gästgivare var Christian Fredrik Madsen (1783)

År 1789 hette gästgivarna (dom var nu två stycken) Peter Löfgren och länsman G.A. Hagelbeck

År 1816 övertog P.Torell arrendet av gästgivaregården. På grund av sjukdom överlät han arrendet år 1826 till gästgivare Lars Nilsson. Han var ingen bra gästgivare, då han ofta fann ett nöje i att processa om allt möjligt, vilket till sist fick herrskapet på Ousbyholm att se sig om efter en ny gästgivare.

Den 1 maj 1829 utsågs Bengt J.Nolleroth till ny arrendator. Han hade en kvinnlig kompanjon som hette Petronella Berg. Nolleroth fick ofta förmycket av det goda från flaskan, möjligen var det därför han behövde en kompanjon. Vid dessa tillfällen hade han svårt att tygla sitt humör och kunde då bli otrevlig mot gästerna, varvid Petronella Berg fick gå emellan och medla.

År 1838 övertog Måns Frennesson gästgiveriet i Hörby. På hans tid fanns det inales 272 hästar att tillgå för hållskjuts. Det var bönderna i Hörby och byarna runt om som tillhandahöll dessa. Han var en av de få gästgivare som stod på god fot med bönderna när det gällde att ha hållskjuts. Det var av stor betydelse om relationerna dom emellan var bra. Trafiken på vägarna till V.Vram, Östraby och Höör var de största i mellanskåne. På 24 dagar hade 325 hästar utgått från Hörby, vilket tyder på att det fanns gott om resande även vid denna tid.

År 1850 slutade Frennesson som gästgivare och arrenderade kronobostället i Hörby. Ny arrendator blev gästgivare C.M.Ljungberg. Det dröjde inte länge förrän han blev ett med Hörbyborna, kanske främst för att han värnade om de gamla och fattiga. Genom förbudet om husbehovsbränning (1858) ökades omsättningen på gästgivaregårdarna. Försäljningen av rusdrycker ökade markant, följaktningen kom det också fler gäster till gästgivaregården vilket bland annat fick Ljungberg att göra en tillbyggnad åt öster där han kunde ta emot de mera prominenta gästerna, och där han oftast själv serverade. Denna del av byggnaden kallades av honom själv och byborna för "Ännen".

År 1875 ägdes gästgivaregården av friherre Bror Cederström från Åkersberg i Höör. Han fick nu anställa en ny gästgivare eftersom Ljungberg nu slutat och etablerat sig som specerihandlare i den nyuppförda fastigheten i hörnet av Gamla Torg och Råbygatan. ny gästgivare blev Johan Nilsson och hans hustru Christina Nilsson. För Johan Nilsson var det främst gårdens lantbruk och jakt som var hans stora intresse. Det gick ju bra eftersom hans hustru var en skicklig krögare. Gästgivaregården drevs nu med ett krögarepar som förstod att det var en lönsam rörelse om man tillvaratog dess möjligheter. År 1878 blev det för gästgivaren tillåtet att låta annan person sköta hållskjutsandet. Nilsson arrenderade då ut detta till spannmålshandlare Sven Thorsson i Råbygatan. Vid Nilssons bortgång ägdes gästgivaregården av ryttmästare Svedenborg på Ousbyholm.

När järnvägen mellan Hörby och Höör byggdes köpte Johan Nilsson ett stort område i närheten av järnvägsstationen. Han lät med tiden bygga järnvägshotellet (1885). Johan Nilsson var den siste manlige gästgivaren i Hörby. I elva år var han gästgivare. Efter hans död övertog hans hustru Christina skötseln av både gästgivaregården och järnvägshotellet

Priser på gästgiveriet i Hörby år 1775..

1 måltid med tre rätter ...20 öre	1 varm kammare och säng samt ljus över natten ...8 öre
1 stop enkelt öl ... 3 öre	1 sämre kammare utan ljus och värme ...4 öre
1 stop dubbel öl ... 4 öre	1 drängkammare med säng ... 2 öre
1 stop svagdricka ... 1 öre	1 kanna havre ... 5 öre
1 portion te- vatten med socker och mjölk.... 8 öre	

1 smörgås med kött
eller ost ... 3 öre
1 smörgås utan pålägg ... 2 öre

Hotellet...

År 1900 revs den gamla gästgivaregården och året därpå invigdes det nya hotellet...

På våren år 1900 bildades Hörby Fastighetsbolag A.B. I styrelsen ingick grosshandlare Wiens konsul Cederholm från Malmö, grosshandlare John Olsson, landstingsman Nils Andersson samt sakkörare Aug. Andersson alla från Hörby. denna styrelse fick i uppdrag att köpa gästgivaregården.

Ryttmästare Svedenborg hade nu sålt gästgivaregården till dåvarande arrendatorn Nils Persson för 30.000 kr., men Persson hade nu kommit i ekonomiska svårigheter varpå fastighetsbolagets styrelse nu kunde pressa priset. Gästgivare Nils Persson och hans hustru sålde sedan fastigheten för 27.300 kr. och gjorde därmed en förlust på 3.200 kr.

Byggmästare Åkesson på Slagtofta hade från början åtagit sig att bygga ett hotell för 36.500 kronor, men efter försäljningen till Nils Persson blev det inget av med detta.

När nu fastighetsbolaget blivit ägare till gästgivaregården fick byggmästare L. Malmros från Trelleborg förtroendet att bygga det nya hotellet. Det hade ritats av arkitekten Alfred Arvidius från Malmö. Det uppfördes i så kallad Schweizerstil med utkragade taksprång och imitationskorsvirke i gavlarna.

Det tog bara några veckor att riva den gamla gästgivaregården, så redan i september månad var det tid för taklagsfest som avhölls på järnvägshotellet.

Den störste intresenten var spritfirman Wiens och Cederholm och C:o från Malmö. Dom öppnade också en vin och spritaffär på hörnan av hotellets högra del, lagom till invigningen.

Hotellet var planerat att vara färdigt på hösten år 1900, men på grund av en strejk bland arbetarna (dom ville ha 5 öre mer i timmen från 20 till 25 öre). Arbetstiden var reglerad till 11 tim. om dagen.

När bygget väl var färdigt kunde det invigas den 25 maj 1901, med tal av bland annat Nils Andersson i Slagtofta. Invigningskvällen var det "bal med soupe". Inbjudna var samhällets toppar. Herrarna fick betala tre kronor i inträde medan damerna betalade två kronor. Musiken utfördes av direktör Herboldes orkester.

I tidningen Hörby- Posten av den 28 maj 1901, kunde man läsa hur fint hotellet var. Det fanns förvisso dom som tyckte att den tyska stilen inte passade in i bilden, men lika många tyckte tvärs om, att det var det finaste hotellet på landsbygden.

Den förste källarmästaren hette Schweits, därefter kom Henriksson och Brovall samt en som hette Älvberg. Han hade tidigare haft Stora Hotellet i Norrköping, när han så flyttade till Hörby tog han porslinet med sig, och i detta var det ingraverat Stora Hotellet, vilket hade till följd att han omgående ändrade namnet på hotellet till Stora Hotellet. det hette till nu Hörby

Andra källarmästare som kom efter dom ovan nämnda var Berggren , Andersson och Oskar Bondesson.

År 1938 gick fastighetsbolaget i likvidation. Hotellet såldes till Skar Källarmästare då var Oskar Bondesson.Han slutade då som källarmästare med pension.

Som föreståndare eller direktörer för hotellet efter Bondesson kom 1938 Albrektsson,1939 Malte Paulsson och fröken Malmborg. I oktober 1930 utsågs E. Mattsson till direktör för hotellet.

Måndagen den 27 april 1998 sålde kommunfullmäktige i Hörby, efter en nära 4 timmar lång debatt i hotellets stora sal, Hörbys stollthet "Stora Hotellet" till Per Olof Skerup från Malmö. Många Hörbybor hade under lång tid protesterat mot försäljningen,men kommunalrådet Kjell-Åke Persson och hans likasinnade tog ingen notis om vad Hörbyborna tyckte och ville.

Fredagen den 2 april 1999 var det återinvigning av hotellet. Inbjudna denna gång var representeranter från kommunen och då främst dom som var för en försäljning av hotellet. Krögarna nu hette Adel Sawirs och Fredrik Josephson.